

Styrelsen

Yttrande över utställt förslag till detaljplan för del av Svea Artilleri S-Dp 2004-16802-54

Sammanfattning

Förbundet anser att planen bör avvisas och ej fastställas. Planen är olaglig genom att strida mot PBL och miljöbalken.

Strider mot PBL

Planen strider mot portalparagrafen i PBL. Planeringen ska syfta till ”goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.” Den höga exploateringen,(de trånga gårdarna, de korta avstånden mellan huskropparna (ner till 7 m), bristen på grönytor och plats för rekreation *inom detaljplaneområdet* (planen hänvisar till platser utanför detaljplaneområdet) gör att planen är olaglig. Försämringarna för de närboende i området Starrbäcksängen är också påtagliga.

Planen innehåller en MKB som saknar alternativa utformningar, vilket också gör planen olaglig. Beträffande möjliga alternativa lösningar för att tillgodose Musikhögskolans lokalbehov hänvisar vi till vårt samrådsyttrande över den tidigare föreslagna planen 2006-04-09.

Strider mot riksintressen och kulturmiljöskydd

Planen ligger inom det s.k. institutionsbältet, norr om Valhallavägen. Institutionsbältet är, som framhålls i planbeskrivningen, utpekat som ett riksintresse, citat ur planbeskrivning:

Planområdet är även del i *institutionsbältet*, utpekat som riksintresse för kulturmiljövården. Valhallavägens norra sida präglas av institutioner och ger en sammanhängande bild av de principer för separering av stadens verksamheter som gällde från 1800-talets slut och 1900-talets första årtionden.

Det föreliggande förslaget strider på varje punkt mot dragen i de byggnader som karaktäriserar institutionsbältet. Stenstadens norra gräns avslutas söder om Valhallavägen. Norr därom ligger friliggande hus i park, i en grön inramning. Planförslagets front mot Valhallavägen och den täta exploateringen strider mot denna karaktär. Citat ur MKB:

Planförslaget innebär en i det närmaste total omdaning av befintlig stads- och landskapsbild. Jämfört med nuläget innebär förslaget en visuell barriär mot Nationalstadsparken. Dagens mjuka övergång mellan stenstad och Nationalstadsparkens natur försvinner helt.

Kulturmiljön skadas även av förslagen att visserligen bevara tre byggnader – stallet, ridhuset och Gula villan – men inränga dem i den nya bebyggelsen på ett sätt som gör dem till främmande element istället för bärare av kulturvärden i den nya bebyggelsen. Citat ur MKB:

De bevarade byggnaderna kommer att ingå i ett helt nytt sammanhang som står i stark kontrast till de nya byggnadernas formspråk och materialval.

Kulturmiljön är mer än enstaka byggnader. Hela stalletablissemangen och miljön runt Gula villan är en hel kulturmiljö som planen slår sönder. Citat ur MKB:

Byggnadsminnesförklaringen avseende Stalletablissemangen innebär bland annat att stallet, ridhuset och bostadshuset inte får rivas eller byggas om och att miljöns utseende och karaktär inte får förvanskas.

”Eftersom byggnadsminnet kommer att omges av ny bebyggelse förlorar det ytterligare delar av sin kontext, bland annat med den kringliggande bebyggelsen från förra sekelskiftet.”

Domstolsprövningen och avslaget på den tidigare begäran att upphäva byggnadsminnesförklaringen är tillämpligt fullt ut på den förvanskning av byggnadsminnet som nu planeras.

I den Antikvariska konsekvensbeskrivningen sägs vidare angående flytten av Gula villan att: ”Villan hamnar utanför stallplanen och den ursprungliga kompositionen. Dess roll förminskas och miljön blir svårare att avläsa.

Dessutom bör inte andra byggnader inom området förglömmas, byggnader som planen förutsätter ska rivas. Citat ur MKB:

Normalskolan och Kungliga Musikhögskolan, markerade med grön färg på samma karta, har ett skydd enligt 3 kapitlet 12 paragrafen plan- och bygglagen vilket innebär att bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Riksintresset nationalstadsparken

Institutionsbältet ingår till vissa delar i nationalstadsparken och omgärdar den, dvs. utgör en del av dess buffertzona. I buffertzonen får ej heller vidtas åtgärder som påtagligt skadar riksintresset.

Den miljö – natur- och kulturhistorisk – som omger nationalstadsparken får därför inte påtagligt skadas. Det föreliggande planförslaget skadar riksintresset i två avseenden.

Den kulturhistoriska miljön i anslutning till Stadion och övergången från stenstaden till Norra Djurgården förändras på ett sätt som skadar riksintresset påtagligt. Kulturhistoriska byggnader som idag ligger i anslutning till parken placeras i den nya bebyggelsen så att ”deras roll förminskas och miljön blir svårare att avläsa.” Citat ur MKB:

Planförslaget innebär att områdets prägel med småskalig bebyggelse och naturliga grönytor försvinner, vilket bidrar till att otydliggöra gränsen mellan stenstaden och Norra Djurgården, vilket i sin tur är negativt för detta kulturhistoriska värde.

Naturmiljön i barriärzonen skadas också påtagligt.

Planområdet gränsar till Nationalstadsparken och har värdefulla biotoper. Citat ur MKB:

Området utgör en spridningszon mellan de båda kärnområdena, Norra och Södra Djurgården. Stockholms Grönkarta (bl.a. baserad på biotopkartan anger att planområdet innehåller värdefulla naturmiljöer (biotoper) i sydvästra hörnet, vilket innefattar trädgården runt Gula Villan och förgårdsmarken närmast Valhallavägen. Det ekologiska värdet för detta biotopområde, som också har lång kontinuitet, består i dess förutsättningar att vara livsmiljö för många arter.

MKB:n redovisar också förekomsten av torrbackar med botaniskt intressant torrängsflora, hällar, gamla grova träd som solitära bredkroniga ädellövträd samt död ved. I inventeringen beskrivs 152 lövträd, alm, björk, ek, lind, lönn, hästkastanj m.fl, de flesta vuxna eller gamla men också unga. Många har högt ekologiskt och biologiskt värde.

MKB:ns sammanfattande slutsats

Planförslaget innebär en fullständig omdaning av hela planområdet.

Befintliga grönytor med träd, buskar, lägre vegetation samt gräsmattor och torrängar kommer att tas i anspråk för den nya etableringen. Endast ett fåtal träd kan komma att bevaras – en stor ek individ stallet samt eventuellt någon ek i planområdets ytterkant i nordväst.

Förslaget bedöms få stora negativa konsekvenser för de ekologiska sambanden. Detta beror främst på att grönytor till största delen försvinner, den föreslagna trädvegetationens begränsade artsammansättning, uppkomsten av torrare och skuggigare mikroklimat samt bostadsbebyggelsens avskärmande effekt mot intilliggande spridningszon.

Området bedöms därmed förlora sin nuvarande ekologiska funktion som spridningszon.

Kombinationen av ianspråktagande av grönytor, begränsad och ensidig ersättning av växter och nya stora byggnader kommer att omvandla området till en effektiv barriär mot den genomsilning av växter och djur som sker i området idag. Hus i park ger dessa möjligheter – det ger inte den stora, sammanhängande byggnadskroppen för bostäder på 350 hundra meter.

Richard Murray
ordförande